

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:
Szegedi-utca 1. szám.
—
Telefonszám 162.
—
Megjelenik
hétfő kivételével a kora
reggeli órákban.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben:
Félévre 10 korona.
Egy óra 1 korona 80 fill.
Vidéken:
Félévre 14 korona.
Egy óra 2 korona 40 fill.

Szerkesztésért felelős: ÖZV. Dr. KISS PÁLNÉ

Alapította: Dr. KISS PÁL

Kiadótulajdonosok: KOVÁCS ÉS HALÁSZ

Hadisegély

felemelésének kérdésével foglalkozott a második főispáni értekezlet. A frontmögötti országrészek gazdasági helyzetének biztosítása, amint mondják, a háboru szerencsés befejezésének egyik sarkalatos alapfeltétele. Es mi lenne más a hadisegély ügye, ha nem a frontmögöttiek egy szomorú, magára hagyott, nagy csoportjának megélhetési kérdése? Az Eszterházy-kormány program-pontjai közé felvette a hadisegélyek felemelésének ügyét s így ez a program-pont a megoldás kötelezettségével együtt rászálolt a Wekerle-kormányra is. Wekerle vállalta s amint mai jelentéseink mondják, a pénzügy-miniszteriumban behatóan foglalkoznak a hadisegélyek felemelésének kérdésével, sőt már annyira előrehaladtak az intézkedések, hogy legközelebb minisztertanács elé kerülnek.

Mi a politikánk irányelveihez híven soha nem laukadó eréllyel követeltük mindig a hadisegélyek olyan fokú felemelését, amely lehetségessé teszi a hadisegélyre szorulóknak és családjaiknak rendes és megérdemelt megélhetését. A mi felfogásunk mindig az volt, hogy ha a magyar katona szenvedése és hősiességének önfeláldozása nem kisebb az osztráknál, ne legyen az egy és ugyanabban a lövészárkokban harcoló, egymást vállalva támogató magyar és osztrák katona itthonhagyottjainak segélyezésében sem különbség. De ha az ország pénzügyi ereje, amint a pénzügyminiszteriumban megállapították, nem bírná ki a hadisegélyek ekkora felemelését, mert ez annyira rugna, mint amennyi Magyarország egész évi költségvetése volt tavaly, mi az ilyen kényszerű és a mindennél előbbvaló államérdektől követelt szempontnak engedve azt a kívánságunkat fejezzük ki, hogy legalább azok a segélyezett részesüljenek az ausztriaiival egyenlő segélyben, akik családi viszonyaiknál fogva vagy más honorabilis okok miatt arra igazoltan rászorulnak.

A segélyek általános felemelése még magában nem jelenti az igazságos elbírálást. Ha a hadisegélyek bármilyen mérvű felemelését is határozzák el, mulasztatlan kötelesség arról gondoskodni, hogy a segélyezés

gyakorlati kivétele körül még mindig tapasztalt visszaélések megszűnjenek. Tudunk itt Osnádmegyében is eseteket, amelyekben sokáig élvezték a hadisegélyt gazdag családok, tőkepénzesek. Pedig ennek az a következménye, hogy mások rászoruló családtagjai nem jutnak se-

gélyhez. A segélyek kiosztásánál felmerült panaszok radikális orvoslása, a visszaélések erélyes megakadályozása azok a praemissák, melyek nélkül a hadisegélyek felemelésével nem lehet a hadisegélyezés ügyét minden igényt kielégítően megoldani.

Hegymászó járőreink sikerei.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, szeptember 27.

Keleti hadszíntér:

Radautztól keletre elterülő vidéken az ellenséges tűz időnkint feléledt.

Olasz harctér:

Boroevics-hadsereg csoportjánál repülőnk és védőtüzelésünk 3 ellenséges repülőgépet leszedett. A Tonale-területen hegymászó járőreink az ellenséges arevonat mögé kerültek, ahol két kötélpálya-állomást szétrobbantottak, több raktárt elpusztítottak és veszteség nélkül foglyokkal tértek vissza.

Délkeleti hadszíntér:

Nagyobb harci esemény nem volt.

A vezérkar főnöke.

A nagy flandriai csata.

12 angol hadosztály vett részt benne.

(Nagyfőhadiszállás jelenti.)

Berlin, szeptember 27.

Nyugati hadszíntér:

Flandriai csata tegnap kora reggeltől késő estig szakadatlanul tombolt és kisebb harcokban reggelig folytatódott. A harcban a 4. hadsereg ismét dacolt az angolok rohamaival. Valamennyi német csapatnak része van e nap sikerében, amely még kevesebb területnyereséget hozott az ellenségnek, mint szeptember 20-ika.

Hallatlan erejű pergőtűz vezette be a támadásokat. Valóságos por- és füstfelhőbe burkolva tört az angol gyalogság számos páncélcsoporttal kísérve előre. A Langenark mindkét oldalán több ízben rohmozó ellenséget tüzelésünkkel visszavertük. A Memin-Ypern országúton sikerült az angoloknak 1 km. mélységű zónánkba behatolni, melyben naphosszat elkeseredett, változó erejű harcok zajlottak le.

Az ellenség tüzérségi tömeghatásának áthelyeztetésével igyekezett tartalékunk előrenyomulását és harcbtvetését meggátolni. Ezredcink acélos ereje a tűz erején utat tört magának. Az ellenséget friss rohammal több helyen visszavetették.

Különösen makaesul folyt a küzdelem a Sommetól nyugat felé szétágazó országúton. Tovább délre az angolok ismételt rohamai eredménytelenül összeomlottak. Az ellenség eddig nem ujtotta meg támadásait. Legalább 12 angol hadosztályt vetettek harcba. Védekezés szilárdságát nem rendítették meg.

A flandriai többi szakaszon, az Artoisban a tüztevékenység csak átmenetileg fokozódott.

Keleti harctér:

Dünaburgnál és Narok-tónál, Lucktól délnyugatra, valamint a Kárpátokban és a román síkság egyes részein és az Aldunánál feléledt a tüzérségi harc.

Macedón arevonat:

Nem történt különösebb esemény.

Ludendorff.

Föld és ház jut a rokkantoknak.

A kormány tervezi.

Gróf Károlyi Mihály és pártja politikai programjának sarkalatos pontjai közé tartozik az a mindenekfelett alapvető és minden demokráciának elemi követelése, hogy a népnek, a földnélküli munkásnépnek földet kell adni. Földhöz kell juttatni szociális szempontokból épügy, mint államgazdasági és birtokpolitikai szempontokból. Csak természetes, tehát, hogy azok, akik az immár negyedik éve dúló háboruban a harctereken a legnagyobb áldozatokat hozták, elsősorban formálhatnak jogot az állam ilyen támogatására, de ezek közül is legelső sorban azok, akik testi épségüket áldozták fel, a háboru rokkantjai.

Amint jól értesült forrásból tudjuk, a kormány elhatározta, hogy a háboru rokkant hőseinek földet és házat szerez. Ezek alapján most már megkezdik az akciót: földhöz és házhoz juttatják azokat a rokkantakat, akik a háboru előtt is földműveléssel vagy mezőgazdasággal foglalkoztak.

Az akció részleteiről illetékes helyen a következőkben nyilatkoztak:

Több tervet is készítettünk ennek a nemzeti szempontból fontos kérdésnek a megoldására. Véglegesen ugyan még egyik terv keresztülvitelében sem állapodtunk meg, mindazáltal a napokban már megkezdjük ezt az akciót, még pedig próbaképpen mindegyik terv alapján. Minden rokkant katonát, aki a polgári életben földművelő volt, lehetőség szerint földhöz, házhoz, vagy mezőgazdasági felszereléshez akarjuk juttatni. Egyiknek egy kis telket veszünk, a másiknak házat építünk a birtokára, a harmadiknak az adósságait rendezzük, egyszóval egyéni alapon kezeljük ezt a problémát.

Nem ajándékról van szó, hanem arról, hogy a Hadigondozó Hivatal közvetítésével az állam támogatásával és altruisztikus alapon működő pénzintézetek kölcsöneivel jutassuk földhöz a rokkantakat.

Arról, hogy ingyen kapjanak földet a rokkant hősök, sajnos,

nem lehet szó, mert erre a célra milliók kellene, ami pedig nem áll rendelkezésre. Mi ugyanis a rokkantak ezreit akarjuk földhöz juttatni, mindegyiket, aki csak a föld után áhítozik és azon akarja megtalálni a boldogulását.

Arra nézve, hogy milyen nagyságu birtokokat szerzünk a rokkantaknak, nincs általános elv, mert azt, hogy hány holdat vásároljunk a rokkantaknak, mindig az illető egyéni viszonyai szerint bíráljuk el. A próbát több száz rokkanttal kezdjük meg. Ezeket a rokkantakat az utókezelő intézetekben válogatják ki, lehetőleg mindegyiknél más és más esetet keresünk, úgy, hogy a kérdés egész komplexusának a megoldásával ezek a próbák például szolgálhassanak nekünk.

A csanádmegyei szénelosztó-bizottság ülése

Lesz-e szénünk, fánk?

Közöltük a makói szénelosztó-bizottság felhívását, melyben felszólította a lakosságot, hogy szén-, koks- és fakészleteit jelentse be. Hasonló felhívással fordultak a Csanádmegye területén működő egyes járási szénelosztó-bizottságok az egész megye lakosságához. A lakosság bevallása alapján összeirták a készleteket és a beérkezett adatokat beküldték a csanádmegyei szénelosztó-bizottsághoz, mely ezeket ma délelőtt a vármegyeházán Verán Endre elnökle alatt tartott ülésén feldozta és a Szénközpontnak jelentést tett. A szénkészletek bevallása tekintetében a megyei szénbizottság a bejelentéseket realitásoknak találta s ilyen értelemben is tette meg felterjesztését a Szénközponthoz.

A szénelosztó-bizottság ezzel ropant fontos működését még tulajdonképpen nem is kezdte meg, mert hiszen ez csak akkor fog kezdődni, mikor a Szénközponthoz kiutalja a szén és mikor a tüzelőanyagok felett tényleg rendelkezhetik. A kiutalás Makón úgy történik, hogy a városi bizottság minden egyes háztartás részére megállapítja az igényelhető mennyiséget és pedig olyan arányban, amint azt a Központ megállapítja. Az elosztásra alapul a akosság bejelentett készletei az irányadók.

Reméljük, hogy a szénelosztó-bizottság működésének meg lesz az a kívánt, praktikus és megbecsülhetetlenül értékes eredménye, hogy mindenkinek egyformán, szegénynek-gazdagnak, gazdának, munkásnak, tisztviselőnek és kereskedőnek kivétel nélkül a minimális tüzelőanyag készlete. Akármennyit kapjunk is a Központtól, az arányosan legyen elosztva és teljesen ki legyen zárva, hogy míg az egyik háztartásban bőségesen legyen szén, koks, fa, addig a másikban semmi se.

A tüzelőanyag szükséglet ellátása tekintetében, azt hisszük, legjobb lenne azt az országosan jónak elismert rendszert Makón is megvalósítani, hogy a bizottság a kereskedőkhöz utalványokat ad ki és mindenki ott kapja meg a számára megállapított mennyiséget.

Az idő esténként már erősen hűvösödik, mindjobban közeledünk ok-

tóber 15-ikéhez, ahhoz a naphoz, melytől kezdve a fűtés meg van engedve, amikorra tehát hivatalosan is kilátásunk lehet a hidegre. A Központ van tehát most a sor, hogy az ország legkülönbözőbb részeiből hozzáérkezett jelentések feldolgozása után a rendelkezésre álló szénmennyiséget rendeltetési helyére juttassa. Reméljük a legjobbakat...

A felmentettek orvosi vizsgálata.

A rendelkezés csak magánintézmények alkalmazottjaira szorítkozik.

Az utóbbi időben mind gyakrabban szó esett a felmentések revíziójáról, nevezetesen arról, hogy az összes felmentetteket szemlére vizszik és a frontszolgálatra alkalmazottak felmentését meg fogják szüntetni.

Mint a hivatalos „Fremdenblatt“ közli, ez az orvosi szemle magánintézmények és vállalatok alkalmazottjaira vezető, vagy fontos szerepet vivő magánegységekre szorítkozik, akik meghatározott időre alkalmassági fokuk megállapításától függően vannak felmentve. Amennyiben ezen felmentettek újabb felmentése kérelmeztek, úgy az illetők mintegy két hónappal felmentésük lejáratá előtt katonai nyilvántartó hatóságuknál alkalmassági fokuk megállapítása végett orvosi vizsgálatra jelentkezni tartoznak. A hadkiegészítő parancsnokságok utasítást kaptak, hogy a jelentkezők ily irányú kérelmét ha adékalanul teljesíték és a kérelmezőket az orvosi vizsgálat eredményéről írásban értesíték. A közölt orvosi lelet ezen esetekben az újabb felmentési kérelemhez esatolandó.

A hadvezetőség ezalatt lehetővé kívánja tenni, hogy egyrészt az ilyen előlegesen felmentettek frontszolgálatra alkalmatlanságuk esetén további felmentésüket kieszközölhessék, másrészt pedig, hogy megfelelő ideje legyen az érdekelt vállalatnak arra, hogy frontszolgálatra alkalmas felmentett alkalmazottját még idejében pótolja.

A hadisegélyek felemelése.

Főispánok értekezlete.

A főispánok elhatározták, hogy havonként a fővárosban értekezletet tartanak s ezen megbeszélnek a hatáskörükbe eső fontosabb kérdéseket. A múlt hónapban már tartottak is ilyen értekezletet és most kedden volt a második értekezlet. Ezen az értekezleten elsősorban a hadisegély ügyével foglalkoztak. Az az egyhangú felfogás alakult ki, hogy a hadisegélyt feltétlenül föl kell emelni, de kifejezést adtak a főispánok annak is, hogy a városi nép általában jobban rá van szorulva a segítségre, mint a falusi s több főispán ennek megfelelő felterjesztést intézett is már a kormányhoz, de közvetlenül is tettek lépéseket az illetékes tényezőknél, mert e téren gyors intézkedésre van szükség.

Egyes főispánok hangoztatták azt is, hogy a segélyügyet úgy kell rendezni, hogy a nép körében ne tadjon az a hit, mintha a hadbavonult családját teljesen az állam

lenne köteles eltartani és mintha az ilyen családhoz tartozóknak nem kellene dolgozniuk. Több helyen megtörtént, hogy a dolgozó családtagoktól megvonták a hadisegélyt s ebből azt a téves következtetést vonták le az illetők, hogy a hadisegélyt élvezőknek nem szabad dolgozniuk.

A mai drágaság mellett az állam köteles ezt a csekély pótlékot megadni a kenyérkeresőjéitől megfosztott családoknak. Rámutattak egyesek arra a súlyos gazdasági kárra is, amely abból származik, ha a hadbavonult családjának tagjait a hadisegély megvonásával mintegy munkakerülésre ösztönzik. Több főispán hangoztatta azt a követelést, hogy a hadisegély összegét törvényhatóságunkint a helyi viszonyok figyelembevételével állapítsák meg a kormány jóváhagyásától függően.

Foglalkoztak ezután még a mezőgazdasági felmentésekkel, amelyek sokszor nagy késedelemmel intézettek el s így a gazdasági üzemet megekasztják, ugyszintén az ételmezés, a közellátás kérdéseivel.

Országos Népruházati Bizottság alakul.

Korlátozzák a ruha és cipő vásárlási szabadságát.

Egy fővárosi délutáni lap munkatársa előtt Serényi Béla kereskedelmi miniszter a következő nyilatkozatot tette az ország lakossága ruha- és cipő-igényeinek kielégítése ügyében:

A ruha és cipő kérdésével hivatalba lépésem óta szüntelenül foglalkozom. Hosszas tárgyalás után elhatároztam, hogy a ruhával és a cipővel kapcsolatos összes ügyek intézésére kormányrendeletileg külön bizottságot fogok létesíteni. Ez a bizottság az Országos Népruházati Bizottság lesz, amely részben informatív, részben rendelkező fórum lesz e két fontos tömegekkel kapcsolatos összes kérdésekben. Fő célja az lesz, hogy a magyar szent korona országai lakosságának mindenemű textiláruval, tehát nemcsak felsőruhával, hanem felsőruhával, valamint mindenféle cipővel és általában mindennemű ruházati cikkkel való megfelelő ellátásáról gondoskodjék. E végből szakszerű megállapítások után javaslatokat fog elem terjeszteni a ruha és cipő elkészítésének szabályozásáról, a szöveteknek és árucikkek felosztásáról, felhasználásáról, valamint az árak szabályozásáról.

A bizottság utján elsősorban arról akarunk gondoskodni, hogy azok a néprétegek, amelyek leginkább rá vannak szorulva, mint például a munkások, a tisztviselők stb. ruházati cikkeikkel el legyenek látva. E végből intézkedni fogunk a meglévő készleteknek észszerű felhasználásáról, új cikkeknek, például szöveteknek előállításáról és a készletek igazságos elosztásáról.

A népruházati bizottság feladata lesz továbbá, hogy a készletek forgalombahozatalát szabályozza. A megesappant készletek, valamint a behozatali lehetőség csökkenése arra kényszerít, hogy szabályokat alkalmazzunk a fogyasztás korlátozásáról. Ne a fényezés, hanem csak a szükséglet legyen irányadó a jövőben ruházati cikkek beszerzésénél. E végből korlátozni fogjuk a ruha és cipő vásárlást és eladási szabadságát és ezzel kapcsolatban rendeltileg fogjuk korlátozni az árak

folytonos emelésére irányuló törekvéseket. Mindezekben a kérdésekben a bizottság szaktárgyalásokat fog folytatni és amiben nem lesz rendelkezési joga, arra vonatkozólag kormányrendelet kibocsátását fogja javasolni.

Az osztrák ruharendelet szükségessé teszi, hogy intézkedjünk a magyarországi ruházati cikkeknek Ausztriába való kivételéről is. E tekintetben úgy határoztam, hogy az összes ruhaneműeknek Ausztriába való kivételét korlátozni fogom és az erre vonatkozó kormányrendelet már a legközelebbi napokban meg is fog jelenni a hivatalos lapban.

NAPI HIREK

Külön vonatot állít be az Acsér. igazgatósága abból a célból, hogy a hétfői megyei közgyűlésre a Kelet-csanádban lakó törvényhatósági bizottsági tagok idejére bejöhessenek. A külön vonat Battonyáról hétfő reggel 5 órakor indul.

Bezdán plébános beiktatásáról lapunk tegnapi számában emlékeztünk meg. Mint értesülünk, az új plébános vasárnap délután 4 óra 17 perckor érkezik Makóra a rendes személyvonattal, melyhez az Acsér. igazgatósága Hervay István alispán, udvari tanácsos, közbenjárására szalonkocit esatolt az új plébános és kísérete számára. A kíséretben résztvesznek Torontálvármegye és Torontáltorda község küldöttségén kívül Kayser Lajos prépost-kanonok, ki dr. Glattfelder Gyula esanáli püspök megbízásából a beiktatást végzi, Vársárhelyi József c. prépost, tb. kanonok, szeged-beivárosi esperes-plébános, Breisach Béla szeged-rokasi plébános, Bezdán János kis-teleki plébános az új plébános testvéreese és még többen a környékbeli papok közül. Itt említjük meg, hogy dr. Glattfelder Gyula püspök az új plébános, ki előbbi kerületében is esperes volt, kinevezte a makói kerület esperesének.

Buza, rozs alapára. Idejekorán figyelmeztetjük a termelőket, hogy október végével lejár a buza, rozs és kétszeres alapárának érvénye és november elsejével az egész vonalon három koronával alacsonyabb maximumok lépnek hatályba, azonban elégséges, ha a gazdálkodók e határidőig bejelentik készleteiket. Ez esetben nincs helye a levonásnak, akkor sem, ha a termelők szénhiány miatt nem képesek kenyérmagvaikat október végéig kiesélni és ezt a közlélmézési miniszteriumnál igazolják. Emlékeztetjük továbbá a nem termelőket, hogy október hó 15-ig fedezhetik saját lakóhelyük területén házi és gazdasági szükségletüket búzából, rozsából, kétszeresből, zabból és kölesből.

Csanádmegye állandó bíráló választmányja ma délelőtt megtartott ülésén letárgyalta a megyei virilisek jegyzéke elleni felszólamlásokat és a jegyzékbe Leipnik Ignácot felvette.

A szünügyi választmány mai ülésén úgy határozott, hogy a Holcsy Kornélia színházat további három évre Nádasy József szünigazgatónak adja. Öszintén szólva, mi nem is tudtuk volna elképzelni a dolgot másképpen és emellett az annyira természetesenek tartott tény mellett

mégsem tudunk minden megjegyzés nélkül elhaladni Hiszen Nádasy és szintársulata annyira belenőtt már a makóiak szívébe, hogy vétenék olvasóink ellen, ha az ő továbbittmaradásának híret csak egyszerűen regisztrálnók. Amit Nádasy Makó kulturális életében jelent, azt nálunknál sokkal ékezzelőbban bizonyítja az a nagyszerű siker, melylyel ő és szintársulata már hosszú idő óta és különösen a most befejezés előtt álló szezonban dicsekedhetik, de bizonyítja közönségének az a mindig spontán megnyilatkozó ragaszkodása is, amely egy szingizmatónak talán legszebb ékecsége. A színügyi választmánynak ez a határozata bizonyára általános megelégedéssel találkozik Makón.

— **Főispánok tanácskozása a katonai felmentésekről.** Budapestről telefonálja tudósítónk: A főispánok szeptemberi közös vacsoráján, amelyen Ugron Gábor belügyminiszter is megjelent, a közigazgatással kapcsolatos kérdéseken kívül az eszmésere jórészt a katonai felmentések körül forogott. A mezőgazdasági munkákra való tekintettel. A katonai felmentések technikai kérdését beszéltek meg, különösen abból a szempontból, miként lehetne a hadsereg és a mezőgazdaság érdekeit összeegyeztetni a felmentések elbírálásánál, nemcsak azért, mert az őszi gazdasági munkálatok az időjárás folytán rendkívül elkéstek, hanem, mert éppen az őszi vetések várható kisebb mérete miatt a tavaszi munkálatoknál valószínűleg még több munkaerőre lesz szükség.

— **A paprika forgalmának végleges szabályozása** ügyében gróf Hadik közlelmezési miniszter a jövő hétre értekezletet hívott össze. Minthogy erre a szegedi paprikatermelők és kereskedők közül senkit sem hívtak meg, a szegedi paprika-érdekeltség tegnap gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy megkeresést intéznek a közlelmezési miniszterhez, hogy az anketon ők is részt vehessenek. Megbízták a szegedi kamarát, hogy tegye meg a kellő lépéseket, hogy az új paprikarendelet kibocsátása előtt a lefoglalt paprikakészletek egy részét beossássák a kereskedők rendelkezésére. Most egyelőre a helyzet az, hogy minden őrlt paprikát a hadsereg részére foglalták le, a kereskedelemben csak csempézett paprika kapható, 80—100 koronás áron, bár ez a helyzet semmiképpen sem indokolt, mert bizonyos, hogy az idei 600 waggont kitevő ténnes mellett a katonaság szükségletét bőségesen ki lehet elégíteni.

A lakbérleti rendelet hiányai.

Grecsák miniszter nyilatkozata.

Egy fővárosi újságíró előtt Grecsák Károly dr. igazságügyminiszter a következőképen nyilatkozott a lakbérleti rendelet hiányairól:

A lakbérleti rendeletet véleményem szerint több irányban módosítani kell. Ami az albérlet kérdését illeti, kétségtelen, hogy a mostani állapot fenn nem tartható, mert ez ürügyül szolgálhat arra, hogy aki akarja, lakászsorát folytasson. Hogy milyen irányban fognak intézkedések történni, annak most még nem akarok elébe vágni. Remélem, hogy a lakbérrendelet módosítása, amelynél figyelembe akarjuk venni a háziurak jogos igényeit is, november előtt elkészül és életbe léphet. A háztulajdonosok jelentékeny veszteséget

szennvedtek a hadbavenult lakók felhalmozódott lakbérhátralékainál. Ez méltányolandó veszteség és a kérdést úgy lehet megoldani, hogy ezen a ponton az államnak kell közbelépnie és bizonyos tekintetben a terheket magára kell vállalnia. Hogy

ez milyen formában történik, arra most még nem tudok felelni, mert a kérdés beható tanulmányozást és a pénzügyminiszteriummal való tárgyalásokat igényel. Annyi bizonyos, hogy a háziurak jogos követeléseikről nem mondhatnak le.

A békéért!

A központi hatalmak válaszejgyezékének függeléke. — Bolgár válasz a pápa jegyzékére.

A Secolo jól értesült vatikáni forrásból jelenti, hogy a központi hatalmak válaszejgyezékének még egy, eddig nyilvánosságra nem került függeléke van, amely a legszebb reményekre jogosítja föl a Vatikánt a békeközvetítés eredménye tekintetében. Azt is jelenti a Secolo, hogy a Vatikán megtalálta fáradásaihoz a spanyol diplomácia erélyes támogatását és közreműködését.

A bolgár királynak a pápa jegyzékére küldött válasza így szól:

Szent Atya!

Tiszteletteljes alázatossággal fogadtuk azt a felhívást, amelyet Szentséged isteni küldetéséhez híven a hadviselő államok fejeihez intézett, hogy felhívja őket, vessenek véget a vérontásnak és adják vissza a sulyos megpróbáltatást kiállt emberiségnek a béke jótéteményeit.

Ama 30 év óta, amióta az Isteni gondviselés elhivatott, hogy a bolgár nép sorsát intézzük, egy pillanatra sem tévesztettük szemünk elől a bolgár nép nehézsorsu rendeltetését.

Kötelességünk tudatában sohasem mulasztottuk el ama körülmények mérlegelését, amelyek e páratlanul borzalmas háboru befejezését siettetnének.

Szentségeddel együtt mi is azt hisszük, hogy az olyan tartós béke, amely alkalmas lenne e jótétemények biztosítására, csak úgy válik lehetségessé, ha a kormányok meg egyeznek a Szentséged által ezzel a céllal javasolt rendszabályokban.

Az erőszak átadja helyét a nemzetközi összeköttetésekben a jognak és a méltányosságnak, amint az államok Szentséged emberies érzésé-

től áthatva megegyeztek, hogy egyidejűleg csökkentik hadierőjük állományát és elfogadják minden nemzetközi vitás kérdés megoldására a kötelező döntőbíróági eljárást, vagyis amint az államok elismerik egymás között ugyanazt a kötelező jogrendet, amely alattvalóknak magánviszonyait szabályozza.

Ebben a meggyőződésben és a kormány támogatásával egész erőnkkel támogatni fogunk minden olyan javaslatot, amely a bolgár nemzet érdekeivel és egységével nem ellentéző. Bulgáriának semmi oka sincs rá, hogy ne kívánja a népeket elválasztó gyűlöletnek a béke által való megfékezését, a kölcsönös megegyezéssel és a mérsékleten alapuló béke, az olyan béke által, amely minden nép haladását biztosítja, amennyiben mindenkinek a természetes törekvését nagyobb szabadságra és nagyobb boldogságra megvédelmezi és újabb viszályok és katasztrófák esirait kizárja magából.

Teljes megelégedéssel annak megállapításáért, hogy szándékaink, mint azt éppen kifejezésre juttattuk, a szentszék akaratával egybehangzanak, kívánjuk, hogy a megkezdett magasztos művet a legfényesebb diadal koronázza.

REGÉNY

Egy világváros rejtelméi

— Megkaptuk ám az örökséget is, jó anyám! szól Márta örvendve!

— Meg-e? Nos, akkor annál boldogabban lehetek, gyermekeim!

— De már most hogyan jutunk be a papához? kérdé Misi.

— Már az nagy kérdés, kedveseim! válaszolt Pétsyné. Ez nem mi rajtunk áll, hanem az igazgatón.

— Oh istenem, pedig mennyire szeretnék őt látni! fohászkozott fel Márta.

— Az orvosok elé terjesztem az ügyet! mondá most Pétsyné. Lehet, hogy megengedik.

A tudós doktorok tehát összeültek tanácskozni a kérdés fölött, vajjon Pétsy Dénes lelki állapota megengedi-e, hogy minden baj nélkül bemehessenek hozzá gyermekei. Az egyik orvos azt is kérdezte, vajjon csupa örvendetes mozzanatokot fog-e tartalmazni ez a viszontlátás? Megtudva, hogy árnyoldala is lesz — ingadozni kezdett és kijelenté, hogy nem meri vállalni a felelősséget. A doktorok tehát nem tudták mi tévők legyenek.

Steward meg ezalatt gondolta

magában, hogy csinál ő most egy nagy államesinyt s már előre biztos volt benne, hogy sikerülni fog, mert hiszen még eddig minden beütött neki.

Pétsy Dénes szobáját megtudva, egyszerűen minden teketória nélkül benyitott hozzá. A szolga nem is gátolta, mert éppen abban a pillanatban más felé volt elfoglalva

(Folyt. köv.)

Sörét vadászoknak puha acélból 6-os és 8-as számokban (kilója 16 korona) Kapható HORVÁTH ERZSIKE SZEDED, Csokonics-utca 1. Ugyancsak kapható fehér Cotton perle himző pamut darabonként 4 koronás árban.

Ház eladás.

Szemere-utca 20. szám alatt (ezelőtt Kisbába-utca volt) levő ház eladó. Értekezni lehet a fenti szám alatt.



Csanádmegye

cimmal jelenik meg október hó elsejétől kezdve a

Makói Független Ujság.

Az a szeretet és ragaszkodás, amellyel úgy Makó városának, mint Csanádvármegyének polgársága a *Makói Független Ujságot* elhalmozta, hisszük, hogy csak fokozódni fog akkor, amikor lapunkat a modern kor minden követelményének megfelelőleg akarjuk olvasó közönségünk ezreinek szolgálatába állítani.

Csanádmegye

programja, politikai iránya marad az, ami volt. Kérlelhetetlen, de igazságos harcosa a függetlenségi eszméknek és megalkuvás nélküli hirdetője a demokratikus reformoknak.

Csanádmegye

egyetlen hivatalos lapja a megye függetlenségi és 48-as pártjának és ez hisszük elég biztosíték arra, hogy

Csanádmegye

odaadó és lelkes küzdőhíve lesz annak a függetlenségi politikának, amely

jogot, kenyeret és békét

követel minden polgára számára ennek a megyének és ennek a hazának.

Hírszolgáltatásunk a lehető legfrissebb és lapunk a világ minden részében történő eseményeknek hű ismertetője lesz. Budapesti tudósítónk késő éjjeli jelentései fognak erről gondoskodni és *Csanádmegye* új felelős szerkesztője

BERKES FERENC,

akinek újságíró képességei, a demokratikus eszmékért való rajongása, minden szépért és igazságos ügyért való fanatikus lelkesedése biztosítják

Csanádmegye

elvhűségét, komolyságát, függetlenségét és becsületes irányát.

Csanádmegye „Makói Független Ujság” előfizetési ára: Félévré 10 korona, egy óra 1 kor. 80 fillér. Egyes szám ára 6 fillér.



Cselédnek

13—15 éves leány felvétetik
Szent János-tér 34. szám alatt.

Villany-mótor

Teljesen új, 1-7 lóerős

eladó

a Makói Független Ujság nyomdájában. Használatban megtekinthető.

Hagyma

alá kiadó a királyhegyesi ut
mentén 2 és félköblös föld.

Értekezhetni Eötvös-utca 39.
szám alatt.

Hovszky Pál iparbanki pénztár-
noknak Ardics mellett közvetlen
a város alatt levő járandó
**földje hagymának vagy
dinnyének ha-
szonbérbe KIADÓ.** Továbbá
Szép-utca 12. számú házában
körülbelül 1000 liter ürtartalmu
különbféle **hordók** s bognár
nagyságu munká-
nak, kutágásnak és oszlopoknak
valóakáczfaderekak vannak eladók.

5 katasztrális hold

kitünő minőségű

föld, hagyma alá, feles művelésre
és 5 katasztrális hold kukorica
alá szintén feles művelésre kiadó.
Értekezhetni a Makói Független
Ujság kiadóhivatalában.

**Modern
hygienikus
szépségápolás
(kozmetika)**

Müller Adolfné Makó, Ráday-utca 49

Szeplős, májfoltos, mitesseres, pattanásos
arcról minden hibát eltávolítok, ráncos, öregedő,
petyhüdt arcot simává, üdévé tesz.

**Vibrációs svéd
arcmasszázs.**

Archámlesztást a legideálisabb és legteké-
letesebb alapon végzek Dr. Kalmayer berlini
professor módszere után. A legkitünőbb arc-
ápoló krémek, puderek stb. kaphatók. Arc-
ápolás és zománcozás jutányos bérletben.
Diskrét kezelést házilag végzek.
Fogadok délelőtt 10 órától este 6 óráig.

Müller Adolfné
okl. kozmetikus.

Lapkihordók

felvétetnek a Makói Füg-
getlen Ujság kiadóhivata-
lában.

Disztemetkezési vállalat

**KISS
KÁROLY
MAKÓ**

Temetések rendezését a legegyszerűbbtől a leg-
pompásabb kivitelig pontosan és jutányos áron
végzem. Ravatalozások figyelmes elrendezése.
Érc- és fakoporsók, művirágkoszorúk raktára.

Gyász esetekben tessék teljes
bizalommal hozzám fordulni.

Pontos kiszolgálás!

A „Makói Független Ujság“ napilap 1917. október hó 1-én
Csanádmegye címmel fog megjelenni.
A lap felelős szerkesztő-
jéül sikerült megnyernünk **Berkes Ferenc** budapesti
ujságíró urat.

A Csanádmegye „Makói Független Ujság“ nyomdai kiál-
lítása a legkényesebb izlést is kielégíti, napi példányszáma
emelkedőben van úgy, hogy október hó 1-től Csanádvármegye
minden községében a délelőtti órákban kapható lesz a megye

érdekeit felölelő és egyedül álló, a függetlenségi és demok-
ratikus eszmékért harcoló **CSANÁDMEGYE** „Makói Független
Ujság“.

Most, amidőn lapunk a mai kor követelményeinek
megfelelő kiállításban jelenik meg, kérjük Makó város és
Csanádvármegye közönségét, hogy vállalatunkban bennünket
támogatni sziveskedjen.

Október hó 1-től kezdődőleg módot akarunk nyújtani
mindenkinek ahhoz, hogy esetleges

HIRDETÉSEIT

mennél többször megjelentethesse, ennél fogva elhatároztuk,
hogy lapunk hirdetési rovatában megkezdjük a tiz szóig
terjedő hirdetéseket, melynek egyszeri közzététele **EGY
KORONÁBA** kerül. Ezt a kedvezményt azért adhatjuk
hirdetőinknek, mert lapunk — beleszámítva a Csanád-
vármegye összes községeibe küldött példányszámokat —
naponta hat—hétézer példányban jelenik meg.

Mindenkinek érdeke tehát, hogy olyan lapban hir-
dessen, melyet nemcsak Makón olvasnak több ezren,
hanem Csanádvármegye községeiben is ezrekre megy az
olvasók száma.

Csanádmegye „Makói Független Ujság“ kiadó-
hivatala Makón, Főtér, Szegedi-utca 1. sz. alatt,
Dégi István bádigos házában van elhelyezve.

Kiváló tisztelettel

Kovács Sándor és Halász Ferdinánd
Csanádmegye „Makói Független Ujság“ kiadótulajdonosai.

Nyomatott Kovács és Halász villanyerőre berendezett könyvnyomdájában, Makón.